

COVIVAT

Corona Onderzoeksconsortium voor Inkomensverdeling en Sociale Effecten

Ive Marx

Een korte terugblik

Maart 2020: Wat gaat er nu gebeuren?!

- Er waren geen precedentes in de moderne tijd voor een economische schok van deze magnitude
- Onze forecast/simulatiemodellen lieten ook niet toe de impact te modelleren
 - Micro-simulatiemodellen draaien op jaardata en werken op jaarbasis
 - Nu was er behoefte aan maand op maand impact..

Het resultaat was de meest wilde speculaties

Hierna zou alles anders worden...

The image shows a screenshot of the Financial Times website. At the top, the logo "FINANCIAL TIMES" is centered, with a search icon to its left and "Subscribe" and "Sign In" buttons to its right. Below the logo is a navigation bar with links for HOME, WORLD, US, COMPANIES, TECH, MARKETS, CLIMATE, OPINION, WORK & CAREERS, LIFE & ARTS, and HTSI. The main content area is split into two sections. On the left, a light brown background contains the text "FT Series" in red, followed by "The new social contract" in black, and a short paragraph: "Coronavirus has exposed frailties in our economic and social model. In a series of articles this week, the FT explores the problems and potential solutions we will confront after the pandemic". On the right, a large yellow graphic features a network of blue circles connected by lines. Overlaid on this graphic are images of healthcare workers in scrubs and masks, stacks of US dollar bills, and a person wearing a black face mask.

Doorheen 2020: wat gebeurt er hier nu eigenlijk?

- Real-time data ontbrak in tegenstelling tot buitenland (NL, Dui, FR, UK, ..) waar internet panels bijna in real-time *representatieve* data gaven over impact op werk, inkomen, welbevinden etc.
- Administratieve data te fragmentarisch en (veel) te traag beschikbaar
- Wat maakte dat in eerste fase van de pandemie anekdotiek perceptievormend en dus beleidsvormend werd

COVIVAT schiet in gang

- Een samenwerking tussen de universiteiten van Antwerpen en Leuven
- Corona Onderzoeksconsortium voor Inkomensverdeling en Sociale Effecten
- We verkrijgen gaandeweg financiering van de FOD SZ en van het BOF van de UA

Eerste COVIVAT papers

- Beleidsnota 1: Meer vragen om hulp bij OCMW's en voedselbanken: eerste resultaten van een grootschalige bevraging (De Wilde, Hermans & Cantillon, mei 2020);
- Beleidsnota 2: Huishoudbudgetten en sociale minima in lockdown (Cantillon, Marchal, Peeters, Penne & Storms, mei 2020);
- Beleidsnota 3: Sociaal-economische kenmerken van werknemers en zelfstandigen in sectoren getroffen door de lockdown (Decoster, Van Lancker, Vanderkelen & Vanheukelom, mei 2020);
- Beleidsnota 4: De kwetsbare werkende: een profielschets van armoede en financiële bestaanszekerheid bij werkende Belgen (Horemans, Kuypers, Marchal & Marx, juni 2020);
- Beleidsnota 5: De doeltreffendheid van ons sociaal vangnet in corona tijden (Marchal, Penne & Storms, juni 2020);

Naarmate data beschikbaar kwam

- Working Paper 1: The Income Gradient in Mortality during the Covid-19 Crisis: Evidence from Belgium (Decoster, Minten & Spinnewijn, October 2020);
- Beleidsnota 8: De effecten van de COVID-19 pandemie op de arbeidsmigratie en -mobiliteit (Lens, Marx, Mussche, februari 2021);
- Beleidsnota 6: De initiële effecten van de COVID-19 pandemie op de Belgische arbeidsmarkt – opkomende ongelijkheden (Lens, Marx, Mussche, december 2020);
- Working Paper 3: Lockdown, Earnings, Losses and Household Asset Buffers in Europe (Kuypers, Marx, Nolan & Palomino, April 2021);

Nowcasting

- Beleidsnota 7: De gevolgen van corona voor de inkomensverdeling: impact van lockdown en beleid in april 2020 (Marchal et al., januari 2021);
- Working Paper 2: The Distributional Impact of the COVID-19 Shock on Household Incomes in Belgium (Marchal et al., January 2021)
- Beleidsnota 9: De impact van de COVID-19 schok voor loon- en weddetrekkenden in 2020 (Capéau, Decoster, Vanderkelen & Van Houtven, april 2021)
- Working Paper 4: Welfare resilience at the onset of the COVID-19 pandemic in four European countries: Impact on public finance and household incomes (Cantó Sánchez et al., 2021).
- Beleidsnota 10: Maandinkomens in COVID-jaar 2020 (Derboven, Marchal, Neelen, Vanderkelen & Verbist, 2021; ook in Jaarboek Armoede en Sociale Uitsluiting, december 2021)
- Beleidsnota 12: Details matter for policy evaluation: the case of Covid-19 in Belgium (Capéau, Decoster, Vanderkelen, Van Houtven, 2022)

Administratieve micro-gegevens

- Beleidsnota 11: De transitie in en uit werk tijdens de COVID-19 pandemie: eerste evidentie op basis van administratieve gegevens (Vinck, Audenaert, Van Lancker, te verschijnen)

Inkomensvolatiliteit tijdens de COVID-19 pandemie in België

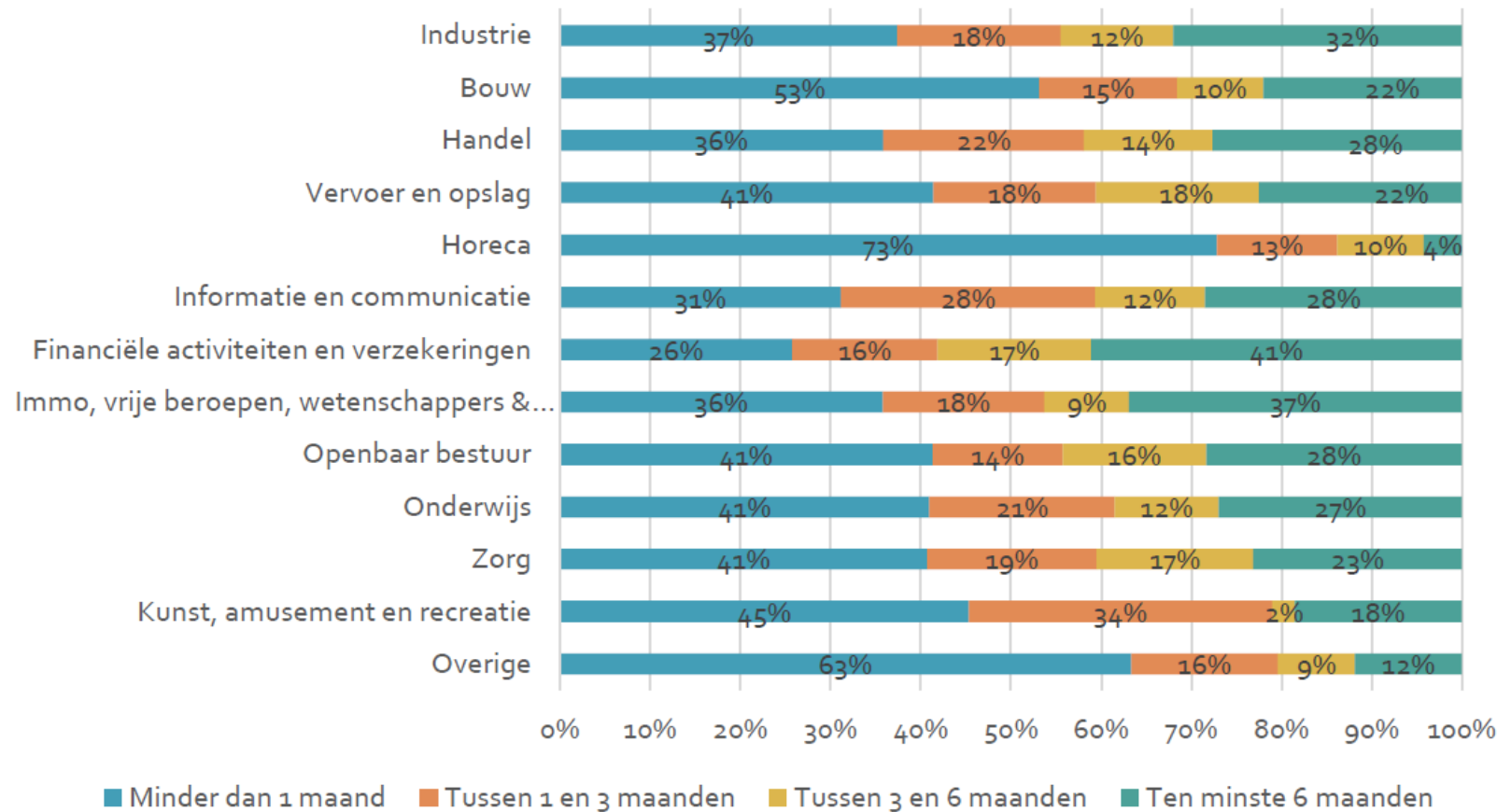
Maisarah Wizan, Wouter Neelen, Sarah Marchal

Inkomensvolatiliteit

- Inkomensvolatiliteit is een belangrijk element van economische instabiliteit en onzekerheid
- Een hogere inkomensvolatiliteit komt vaker voor bij kwetsbare groepen
 - Lage inkomens
 - Alleenstaande ouders
- Potentiële negatieve effecten van inkomensvolatiliteit
 - Bestaansonzekerheid en overlevingsschulden
 - Stress en impact op algemeen welzijn
- Een belangrijke vraag is dus niet enkel of inkomensbescherming op jaarbasis beschermt tegen armoede, maar ook of geboden hulp bijdraagt aan het opvangen van inkomensschokken.

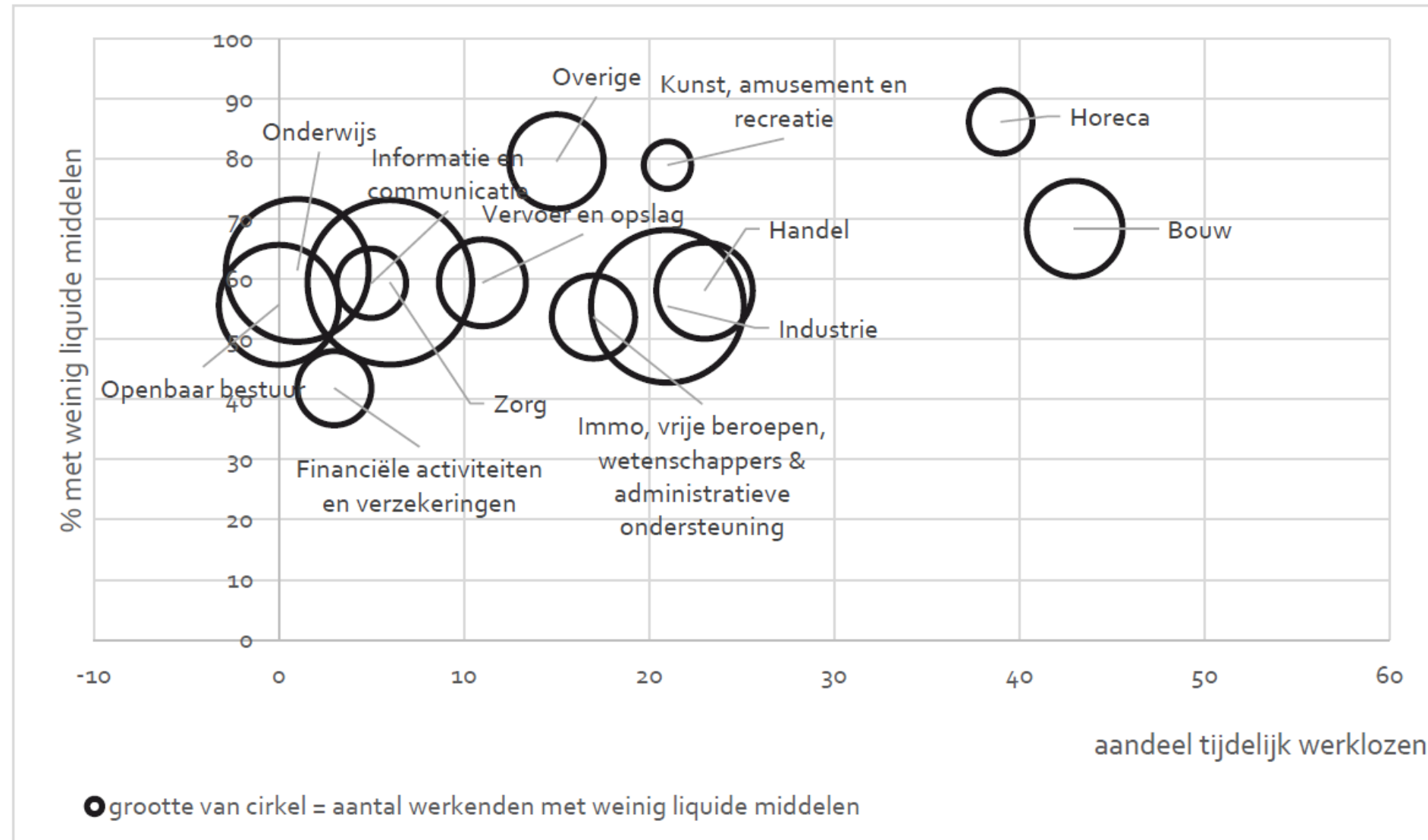
Veel werknemers hadden zeer weinig financiële buffer, zeker in meest getroffen sectoren

Figuur 6. Aantal maanden aan armoedelijk die overbrugd kunnen worden met netto liquide middelen

Bron: eigen berekeningen op basis van HFCS

Figuur 7. Aandeel werkenden met liquide middelen om minder dan 3 maanden aan armoedelijk te overbruggen en aandeel tijdelijke werklozen per sector

Bron: RVA en eigen berekeningen op basis van HFCS

Onderzoeksvragen

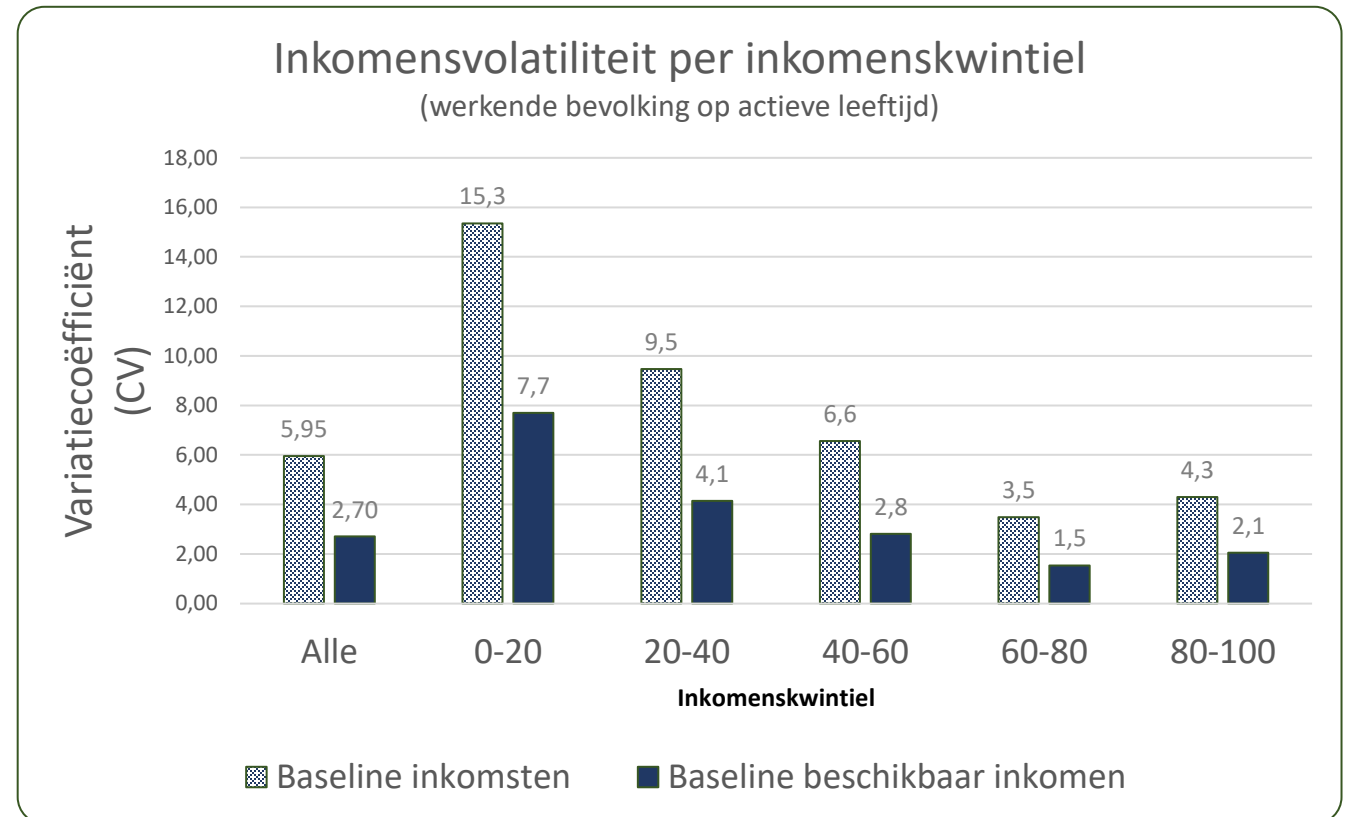
- Wat is de **impact** van de pandemie op inkomensvolatiliteit?
- Waren de sociale maatregelen die geïmplementeerd werden tijdens de pandemie
 - **Effectief** in termen van het beperken van inkomensvolatiliteit
 - **Efficiënt** in termen van het beperken van armoede?
- **Een aantal beperkingen...**
- Inkomensvolatiliteit op basis van genowcaste maandelijkse veranderingen in arbeidsmarktstatuten (tijdelijke werkloosheid – werkloosheid – overbruggingsrecht) en veronderstelde veranderingen in lonen en verdiensten
- Focus op de mate waarin sociale maatregelen het potentieel hadden om maand-op-maand netto inkomensvolatiliteit te verminderen
- Uitgaande van theoretisch vroegst mogelijke ontvangst van steunmaatregel

Inkomensvolatiliteit meten

- De voornaamste indicator: **de variatiecoëfficiënt (CV)**
 - Spreidingsmaat toont intra-jaarlijkse volatiliteit van inkomsten en beschikbaar inkomen
 - Gebruikt als comparatieve meting

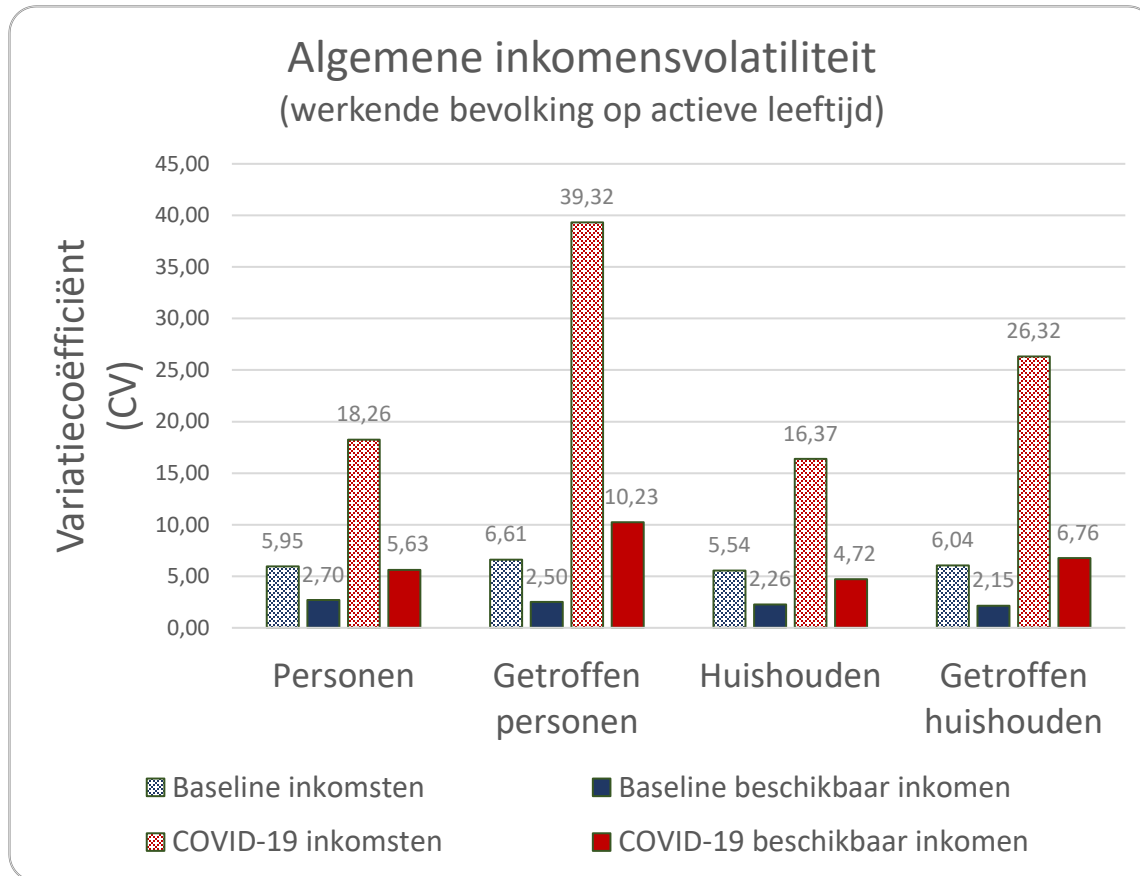
■ Twee groepen van belang

- De werkende bevolking op actieve leeftijd (25 – 59 jaar)
- De getroffen personen op actieve leeftijd
 - Gedefinieerd als individuen die COVID-19 uitkeringen ontvingen in 2020
 - Minimaal 1 maand werkten in 2020
 - Om de impact van de steunmaatregelen te onderzoeken

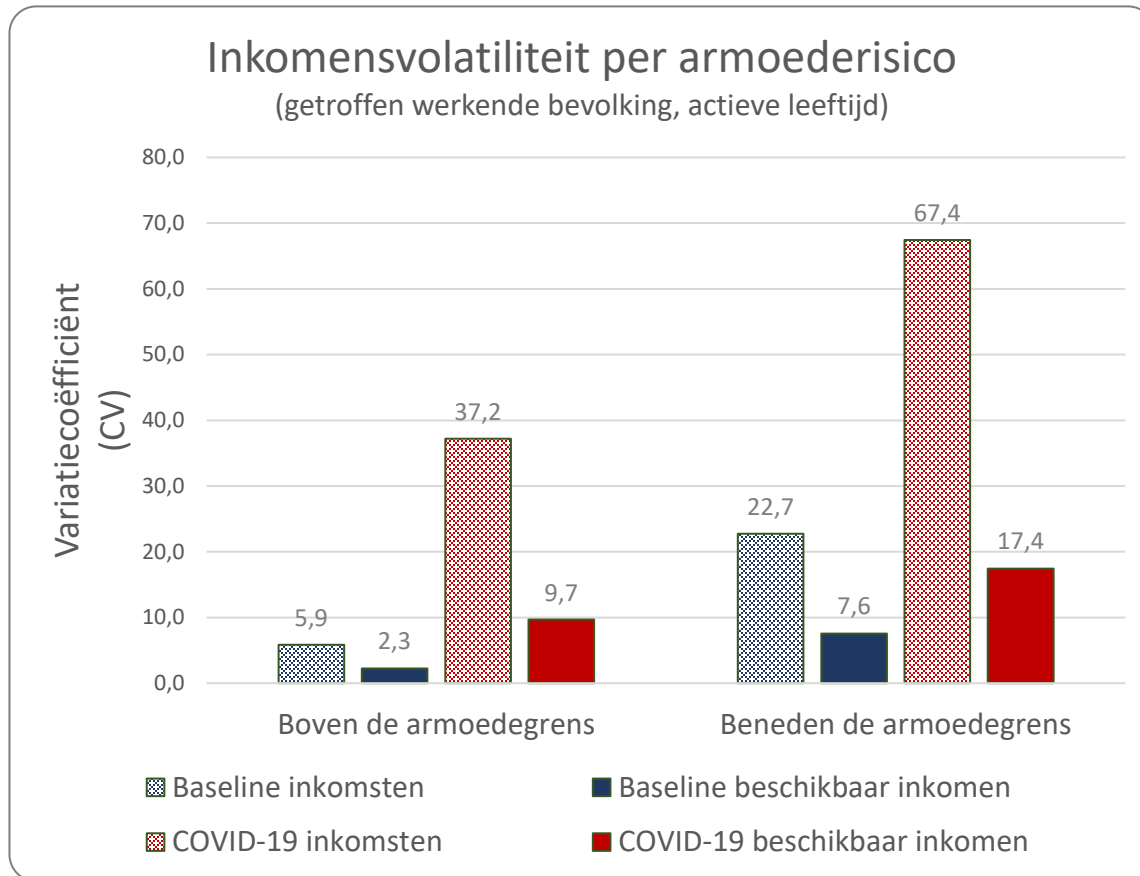
De impact op inkomensvolatiliteit

- In het algemeen is **inkomensvolatiliteit hoger in het COVID-19 scenario** dan in het baseline scenario
- **Getroffen personen en huishoudens hebben hogere inkomensvolatiliteit**
 - Meestal doordat ze tijdelijk werkloos of volledig werkloos werden vanwege de pandemie
- De inkomsten van andere **leden van het huishouden helpen om inkomensvolatiliteit te verminderen**
 - Huishoudinkomens zijn minder volatiel dan individuele inkomens, vooral in het COVID-19 scenario
- Het **sociale zekerheidsnet beschermt tegen inkomensvolatiliteit**
 - Beschikbare inkomens zijn minder volatiel

De impact per armoederisico

- Zelfs in het baseline scenario is de niveau van inkomensvolatiliteit hoger voor mensen met risico op armoede
- Personen die onder de armoedegrens leven en actief op de arbeidsmarkt zijn, hebben hogere inkomensvolatiliteit
- De impact van de COVID-19 uitkeringen op inkomensvolatiliteit is groter voor de groep met risico op armoede

De tijdigheid van de steunmaatregelen tijdens COVID-19

- Steunmaatregelen kunnen inkomensvolatiliteit verminderen op **twee** manieren:
 - Door op te treden als **een directe buffer** (een tijdige reactie op inkomensverliezen)
 - Door het totale inkomensniveau te verhogen
- Welk effect is dominantier?
 - Identificatie door de ontleding van de variatiecoëfficiënt voor elke uitkering
- Resultaten
 - **Federale** COVID-19 uitkeringen zijn voornamelijk **directe buffers** → **tijdig**
 - **Regionale** COVID-19 uitkeringen hebben **weinig stabilisatieimpact**, omwille van **later en kleiner**

De efficiëntie van de steunmaatregelen tijdens COVID-19

- We meten Beckerman (1979) efficiëntie ratio's voor elke uitkering
 - **Vertical expenditure efficiency (VEE)** i.e. targeting efficiëntie

$$VEE = \frac{\text{Totale uitkeringsbudget ontvangen door pre-transfer armen}}{\text{Totale uitkeringsbudget}}$$

- **Poverty reduction efficiency (PRE)** i.e. armoedebestrijdingsefficiëntie

$$PRE = \frac{\text{Vermindering in armoedekloof}}{\text{Totale uitkeringsbudget}}$$

Targeting en armoedebestrijdingsefficiëntie

Federale COVID-19 steunmaatregelen

